

vladi vseč. Ne bodimo vendar tako naivni, da bi verjeli, da so mesto ljudskošolskega nadzornika ustanovili iz namena, povzdigniti slovensko šolstvo. Kaj šel! Le pogledjmo koliko % naših mladeničev pade po srednjih šolah, le pogledjmo, kako skrbi vlada za poslopja srednjih šol pri nas Slovencih, le pogledjmo, kako intrigirajo proti slovenskemu vseučilišču, potem se nam bodo odprle oči, da bomo spoznali, kakšna je bila ona gorečnost za napredek slovenskega šolstva.

Zastopniki avtonomnih oblastev in verstva pa bi najbölje storili, če se absentirajo od sej dež. šol. sveta, dokler se ne da kaka kompenzacija zaradi novega glasu, ki si ga je vlada zasigurala z ustanovitvijo mesta ljudskošolskega nadzornika. Na ta način jih ne bo mogla javnost smatrati kot sokrivce pri raznih mahinacijah, ki so naperjene proti slovenskemu narodu.

Inšpekcija na — oesti. Čakali smo in čakali — a zaman. Preteklo je šest tednov, odkar smo pisali članek pod gorenjim naslovom ter grajali postopanje nadzornika, o katerem se je trdilo, da prisluškuje pri vratih in da ustavlja otroke po cestah ter prebrskava zvezke in tako inšpicira učiteljstvo — na cesti. Zaman smo čakali celih šest mesecev, ker dne 10. t. m. je preteklo polnih šest mesecev, odkar smo napisali težko obdolžitve. Uverjeni smo bili, da bodo poklicana oblastva pozvala na odgovor tega moža ter mu strogo naročila, da mora vložiti proti nam tožbo, saj so ga tudi tedaj, ko se je o njem pisalo, da prisluškuje pri vratih. Pozvali smo šol. oblastva, naj naredi konec takemu postopanju. A ni se zgodilo menda ničesar! Iz tega sklepamo, da šolska oblastva soglašajo s takim postopanjem, ker inace bi se ne oklepala takega človeka z vso močjo. Rekli smo takrat: »Tak nadzornik bi bil mogoč pri Culukafrih.« Lojalno prekličemo te besede in slovesno zagotavljamo, da je tudi pri nas mogoč tak nadzornik. To se nam je zdelo potrebno poklicati v spomin svojim čitateljem, da bodo vedeli, kdo velja pri poklicanih faktorjih kot honorikus.

Efektna loterija na Vidmu. Žrebanje te dobrodelne loterije, katere čisti donesek je namenjen v pokritje šolskih stavbnih stroškov, se je z odlokom c. kr. finančnega ministrstva z dne 1. decembra 1904, št. 84.076, preložilo na 31. decembra 1905. Posestniki srečk imenovane loterije naj blagovolijo vzeti to na znanje.

Novo akademično društvo. V Ljubljani so osnovali jugoslovansko akademično društvo »Sloga«, ki mu bo naloga, preskrbovati domače inženere za jugoslovanske pokrajine.

„Ustredni Matice školska“ je, kakor znano, češko društvo, ki ustanavlja šole za češke otroke v takih krajih, kjer še šol ni, nadalje pa tudi v takih krajih, ki jim groze Nemci. Društvo ima tedaj isto nalogo in isti namen kakor naša »Družba sv. Cirila in Metoda«. Letos je v Matičine šole vpisanih 12.222 čeških otrok. Tu so vštete le šole, ki jih je ustanovila Matica, ne pa šole, ki jih podpira. Ako bi pristeli tudi otroke podpiranih šol, potem bi število otrok naraslo na 20.000. Društvo ima stalnih letnih dohodkov 600.000 K. Ti dohodki so urejeni tako, da prihajajo v blagajno kot narodni davek. Zato pa je tudi Češka najkulturnejša dežela v Avstriji, kjer ni analfabetov. To so posledice vztrajnega in kulturnega boja dveh narodov.

Jubilej hrvaške gimnazije. Minulo je že 50 let, kar imajo v Sinju v Dalmaciji hrvaško gimnazijo, ki so jo ustanovili frančiškani. Dočim se je v oni dobi ščepirel po gimnazijah na Hrvaškem nemški jezik, po gimnazijah v Dalmaciji pa italijanski jezik, so v mestecu Sinju ustanovili vzlic velikim nasprotstvom hrvaško gimnazijo.

Prémajo šol ima Novi Jork. Za 70.000 otrok ni mesta v raznih šolah. Da bi odpravili ta nedostatek, bodo sedaj zgradili novo šolo, ki bo imela 6 nadstropij. Imela bo seveda priprave za vzdigovanje v gorenja nadstropja, ki bodo vzdigovale do 30 otrok hkrati. Visokost bo znašala 66 m, izdatki dosegajo 2 milijona. V zgradbi bo 97 učnih sob, amfiteater za 15.000 oseb za večerna predavanja za odrasle, sobana za igro in telovadbo, sobana za ročna dela in kuhinja. Zgradbo stavijo v francoski renesanci.

Šolo za novinarje dobe sedaj tudi Rusi. Ustanovi jo moskovski profesor L. Vladimirov. On sam bo predaval enciklopedijo prava, Nercesov in Palianski enciklopedijo zakonov, Ivanov zgodovino književnosti, Šapošnikov narodno gospodarstvo. Drugi književniki bodo predavali druge specialne predmete. Prvi tečaj bo trajal od 1. februarja do 1. julija.

Razgled po šolskem svetu.

— **Madjarizacija.** S pričetkom prihodnjega šolskega leta nameravajo ustanoviti v Zagrebu madjarsko srednjo šolo. Gospodje, ki vladajo nesrečno troedino kraljevstvo, hočejo potom šole vcepiti premirnemu slovanskemu plemenu divjo azijsko strast. — Za madjarizacijo Slavonije skrbi zlasti ogrsko-hrvaška državna železnica, ki je določila v minullem letu 130.000 K za zgradbo, oziroma razširjanje madjarskih ljudskih šol v Osjeku, Novem Dolju, Vinkovcih, Brodu i. t. d. Za te šole je morala prispevati Hrvaška 10.000 K.

— **V Belgradu dobe popolno vseučilišče.** Belgrad ni imel doslej popolnega vseučilišča. Tamkajšnja »Velika škola« je imela sicer štiri fakultete, med temi tudi tehniško, ki je n. pr. nimajo naša vseučilišča; ker pa niso imeli medicinske fakultete, zato ni bilo to učilišče popolno. Kralj Peter pa je sedaj ukazal vladi, naj izdela zakonski načrt o preosnovi »Velike škole«, tako da jo izpolnijo še z medicinsko fakulteto. O dotičnem vladnem predlogu bo v kratkem razpravljala srbska narodna skupščina.

— **Mesto Gradec za „Schulverein“.** Graški mestni zastop je sklenil, da podari nemškemu in ponemčevalnemu »Schulvereinu« ob njegovi petindvajsetletnici častno darilo 2000 K. Sklepčnost občinskega zastopa so omogočili socialni demokratje.

— **Novo ministrstvo** smo dobili v Avstriji. To so zgolj nekatere osebne izpremembe, zistem ostane stari: Slovanom ničesar, zlasti Slovencem ne! Za učiteljstvo je to ministrstvo v toliko važno, ker mu predseduje baron Gautsch, ki je takorekoč star »šolnik«, ako ga gledamo z birokratskega stališča. Leta 1874. ga je pozval tedanji naučni minister Stremayer v naučno ministrstvo, kjer je postal l. 1878. podtajnik. Odslej je šlo naglo naprej. Leta 1881. je bil imenovan za ravnatelja Terezijanske akademije, kmalu nato je postal dvorni svetnik. Ko je izstopil Konrad-Eybersfeld iz Taffeejevega kabineta, je bil dne 5. novembra 1885. dr. Gautsch imenovan za naučnega ministra, kar je ostal do padca Taffeejevega ministrstva (12. novembra 1893.) za odškodnino je dobil Gautsch mesto kuratorja Terezijanske akademije ter je prišel leta 1895. v gosposko zbornico. V Badenijevem kabinetu je bil Gautsch zopet minister za uk in bogočastje. Ko je dne 27. novembra 1897. padel Badeni, je stopil na njegovo mesto Gautsch, demisijoniral pa je že dne 5. marca 1898. Po Hohenwartovi smrti je postal predsednik najvišjega računskega dvora. Baron Gautsch je imel torej dovolj prilike, da bi bil kaj storil za šolstvo. Če pa je tudi res kaj storil, ne vedo Slovani, še manj Slovenci. — V sedanjem Gautschovem kabinetu ima naučni portfelj še vedno vitez Hartel, ki je tudi naš dober znanec. Mož je sladkih besedi in velikih obljub, a izvrši malo in ima tudi neskončno malo energije. Nekateri mu očitajo po krivici, da je liberalnega mišljenja. § 55. drž. šol. zakona je tudi njemu — mrtvorjeno dete. Leta 1899. je že obljubil deputaciji vsega avstrijskega učiteljstva, v kateri je bil tudi zastopnik naše »Zveze«, da mu bo sveta skrb, da izboljša žalostni položaj avstrijskega učiteljstva; do današnjega dne pa je ostalo samo pri obljubi. In tako nemara ostane, dokler ne pridejo na krmilo možje, ki imajo srce za — trpine in smisel za narodno prosveto.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 2708.

Kranjsko.

Na enorazredni ljudski šoli v Grosupljem je stalno ali začasno oddati mesto učitelja-voditelja s postavnimi prejemki.

Opremljene prošnje je poslati službenim potom tukajšnjemu uradu do 3. februarja 1905.

Prosilci, ki še niso stalno nameščeni na javnih ljudskih šolah na Kranjskem, se imajo izkazati z izpričevalom državnega zdravnika, da so fizično popolnoma sposobni za šolsko službo.
C. kr. okrajni šolski svet v Ljubljani, dne 31. decembra 1904.

Št. 2705.

Na deškem oddelku štirirazredne ljudske šole na Vrhniki je stalno oddati s pričetkom drugega polletja 1904/05 učno mesto s postavnimi prejemki.

Pravilno opremljene prošnje je poslati le-sem službenim potom do 1. februarja 1905.

Prosilci, ki še niso stalno nameščeni na javnih ljudskih šolah na Kranjskem, se imajo izkazati z izpričevalom državnega zdravnika, da so fizično popolnoma sposobni za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Ljubljani, dne 30. decembra 1904.

Št. 2240.

Na enorazredni ljudski šoli na Ledinah se razpisuje s tem učno mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 26. januarja 1905.

Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Logatcu, dne 25. decembra 1904.

Št. 1773.

Na dvorazredni ljudski šoli na Suhorju se razpisuje nadučiteljska služba v stalno, oziroma začasno nameščenje.

Prošnje je vlagati predpisanim potom do 28. januarja 1905.

Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno fizično sposobnost za službovanje.

C. kr. okr. šol. svet v Črnomlju, dne 26. decembra 1904.

Priporočilo in zahvala.

Pred dobrimi štirimi leti sem kupil pri podružnici delniške družbe šivalnih strojev Singer Co. za zasebno rabo šivalni stroj s pripravo za vezenje. Ker se je ta stroj obnesel v vsakem oziru in je res izborne kakovosti, sem kupil za šolsko rabo na našem zavodu enak šivalni stroj. Pri tem je dovolila gori imenovana delniška družba z ozirom na dobrodelni namen zavoda znaten popust, zakar izrekam zahvalo ter priporočujem vsem tovarišem in tovarišicam za slučaj potrebe nakup teh res izvrstnih šivalnih strojev.

V Ljubljani, dne 6. januarja 1905.

Štef. Primožič,

vodja kranjskega ustanovnega zavoda za gluhe in slihe.

Po zelo nizki ceni

se dobi 120 Leutemannovih slik za nazorni nauk in Hölzel-ovi letni časi. Kdor želi kupiti ta dobro ohranjena in na lepenko ozir. platno napeta učila, naj se zgleda pri upravnistvu »Narodne tiskarne«.

Učiteljica

šestrazredne ljudske šole želi menjati službo z učiteljem ali z učiteljico trirazredne ali štirirazredne ljudske šole. — III. plačilni razred. — Kraj je pol ure oddaljen od železniške postaje. Prva postaja niže Ptuja. Ponudbe sprejema uredništvo »Učit. Tov.«

Ne zabite
„Učiteljskega
konvikta!“

Gospodarski program.

Naslednje tvrdke darujejo od iztržka, oziroma dobička, ki jim ga da zaslužiti učiteljstvo, dogovorjene odstotke v prid učiteljskemu konviktu. Vsakdo (vsaktera) pa blagovoli zahtevati, da se vsaka vsota, ki jo odjemalec izplača, zabeleži v prid konviktu.

1. **Jernej Bahovec**, — zaloga M. Grubbauerjevih in drugih šolskih zvezkov, peres z napisom: „Učiteljski konvikt“, šolskih knjig in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 6.
2. **Národna tiskarna** v Ljubljani, Knašove ulice št. 5.
3. **Fran Ksav. Souvan**, trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani.
4. **Gričar & Mejač**, trgovina z narejenimi oblekami za dame in gospode v Prešernovih ulicah v Ljubljani.
5. **Fran Kraigher**, krojaški mojster v Ljubljani, Kongresni trg.
6. **Anton Krejči**, zaloga moških in ženskih klobukov v Wolfvih ulicah v Ljubljani.
7. **J. Soklič**, trgovina s klobuki v Ljubljani, Pod trančo.
8. **Ivan Bonač**, zaloga šolskih knjig, svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani.
9. **Knjigotržnica Ig. pl. Kleinmayr & F. Bamberg** v Ljubljani, Kongresni trg.
10. **Banka „Slavija“** v Pragi — glavno zastopstvo za slovensko dežele v Ljubljani — vzajemno zavarovalno društvo, podpira učiteljski konvikt in daje od učiteljskih zavarovanj provizijo „Zavezi jugoslovanskih avstrijskih učiteljskih društev“.

Zavedno učiteljstvo prosimo, da po geslu „Svoji k svojim!“ podpira v prvi vrsti te tvrdke.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani, registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Vplačuje in izplačuje se vsak četrtek od 11.—12. ure dopoldne in vsako soboto od 5.—1/2 7. ure zvečer ali pa vsak dan potom poštne nakaznice ali c. kr. poštne hranilnice (čekovni račun št. 866.312). Za drugače storjena vplačila zadruga ni odgovorna.

Sprejem hranilni vlog po 4%, oddaja posojil na osebni kredit po določenih rokih vračevanja (glej spodaj) proti zadostni varnosti. Za tako velja: vsaj eden dober porok in plačnik, zastava premičnin, zemljišč in knjiženih terjatev, predznanba na plačo ali penzijo.

Prošnje za posojila brezplačno proti vpošiljati 20 h v poštinih znamkah za frankaturo. Tudi prošnjam za posojila naj se priloži poštna znamka za 10 h za dopošiljatev rešitve.

Vsakih 100 K posojila (dva pasivna deleža) se vrača po načinu:

A	v 12 mesečnih rokih, in sic. 11 rokov à 9 K — h, 12. rok 4 K 73 h
B	» 18 » » » » 17 » » 6 » — » 18. » 3 » 56 »
C	» 24 » » » » 23 » » 4 » 50 » 24. » 4 » — »
D	» 38 » » » » 37 » » 3 » — » 38. » — » 66 »
E	» 46 » » » » 45 » » 2 » 50 » 46. » 1 » 81 »
F	» 60 » » » » 59 » » 2 » — » 60. » — » 70 »
G	» 70 » » » » 69 » » 1 » 75 » 70. » 1 » 42 »
H	» 85 » » » » 84 » » 1 » 50 » 85. » 1 » 26 »

Zadružni lokal je v Ljubljani, Zaloška cesta št. 5.